SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Lausunto

8.11.2022

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Asia: Valtioneuvoston tasa-arvopoliittinen selonteko VNS 5/2022 vp

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä kirjallista lausuntoa valtioneuvoston tasa-arvopoliittisesta selonteosta. STM kiittää pyynnöstä ja lausuu asiasta seuraavaa:

Yleistä

Tasa-arvopoliittisen selonteon valmistelua ohjasi pyrkimys laatia tasa-arvopolitiikan pitkän ajan strategista suunnittelua tukeva asiakirja, joka on vahvasti perus- ja ihmisoikeusperustainen. Selonteossa asetetaan yli hallituskausien kurkottavat kansalliset tasa-arvopoliittiset tavoitteet, jotka Suomesta ovat puuttuneet. Tavoitteiden asettelu perustuu tilannekuvaan tasa-arvosta ja toimintaympäristömuutoksista sekä ennakointiin mahdollisten muutosten sukupuoli- ja tasa-arvovaikutuksista. Selonteon aikajänne on kuluvan vuosikymmenen loppuun

Selonteko on rakennettu ilmiöpohjaisesti, sillä tasa-arvokysymykset, ja siten tasa-arvopolitiikka, koskettavat ihmisen koko elämänkaarta ja lähes kaikkea yhteiskunnan toimintaa. Yhteiskunta on muuttunut kymmenessä vuodessa. Sukupuolivähemmistöjen syrjintäsuoja on tullut osaksi tasa-arvolakia. Selonteon lähtökohtana onkin sukupuolen moninaisuus. Siinä pyritään läpileikkaavasti ottamaan huomioon myös se, että ihmisen asemaan vaikuttaa sukupuolen rinnalla moni muu tekijä.

Valmistelussa on kuultu kahdesti laajasti kansalaisyhteiskuntaa ja eri sidosryhmiä. Ensimmäinen evästävä lausuntokierros päättyi tammikuussa 2021. Elokuussa järjestettiin suullinen kuulemistilaisuus. Poikkeuksellisen suuri ja monialainen joukko tahoja on antanut lausuntonsa: yhteensä 106 eri tahoa.

Selonteon tavoitteiden toteutumisesta tullaan seuraamaan tasa-arvon tilaa seuraavassa seurantajärjestelmässä, jota kehitetään STM:ssä.

Kansalliset tasa-arvopoliittiset tavoitteet

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Sosiaali- ja terveysministeriö				
PL 33 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 8 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	02951 63415 +358 2951 63415	kirjaamo.stm@gov.fi stm.fi

Ensimmäistä kertaa Suomessa laaditaan kansalliset pitkän ajan, yli hallituskausien ulottuvat tasa-arvotavoitteet. Sukupuolten tasa-arvo koskettaa jokaista, jokaisen kaikkia elämänvaiheita ja -alueita ja siten kaikkea yhteiskunnan toimintaa. Tämä on ollut lähtökohta, joka purkautuu luonnoksen seitsemässä päätavoitteessa. Ne eivät ole sidottuja hallinnonalarajoihin.

Tasa-arvopolitiikkaa on lähestytty ilmiöpohjaisesti pitäen mielessä tasa-arvokysymysten läpileikkaavuus ja toisaalta sukupuolten tasa-arvon perus- ja ihmisoikeusperustaisuus, se, että perustuslaki ja Suomen kansainväliset sitoumukset velvoittavat julkista valtaa turvaamaan näiden oikeuksien toteutumisen.

Asetettuja kansallisia tasa-arvotavoitteita on seitsemän. Ne ovat tarkoituksellisesti varsin yleisiä. Jokainen seitsemästä tavoitteesta avataan kuitenkin konkreettisemmin tavoitetilan kuvauksella. Jokainen tavoite myös perustellaan. Perustelutekstissä annetaan tilannekuva tasa-arvokysymyksistä ja samalla pyritään ennakoimaan tulevaa, mahdollisia muutoksia toimintaympäristössä ja niiden vaikutuksia. Mutta konkreettisiin toimenpiteisiin ei varsinaisesti mennä. Niistä linjataan hallituksen ohjelmissa tai tasa-arvo-ohjelmissa.

Tavoite 1: Suomi on kaikessa toiminnassaan tasa-arvoinen ja sukupuolisyrjinnästä vapaa yhteiskunta

Tasa-arvopoliittisen selonteon kymmenvuotisjaksona tulee ajankohtaiseksi tasa-arvolain kokonaisuudistuksen tekeminen. Kokonaisuudistuksen pohjaksi on kuitenkin ensin tehtävä perusteelliset selvitykset tasa-arvolain toimivuudesta ja uudistustarpeista. Tasa-arvovaltuutetun kertomus eduskunnalle 2022 tasa-arvolakia koskevine suosituksineen ja kertomusta koskeva eduskunnan vastaus toimivat perustana uudistustyölle. Lisäksi kokonaisuudistusta suunniteltaessa on otettava huomioon kansainvälisten ihmisoikeussopimusten valvontaelinten Suomelle antamat suositukset muun muassa palkkatasa-arvoon liittyen.

Perhevapaisiin ja raskauteen liittyvät yhteydenotot ovat suurin ryhmä tasa-arvovaltuutetulle tulevissa yhteydenotoissa. Määräaikaisen työsuhteen jättäminen uusimatta raskauden tultua ilmi on tyypillinen tilanne. Hallitusohjelman tavoitteena oli täsmentää määräaikaisia työsuhteita koskevaa lainsäädäntöä ja selvittää perhevapaalta palaavien työsuhdeturvan parantamista. TEMin kolmikantainen työryhmä luovutti selvityksensä työ- ja elinkeinoministeriölle 14.12.2021. Työryhmä jäi erimieliseksi eikä ehdottanut muutoksia työlainsäädäntöön.

Tavoitteeseen 1 sisältyy myös sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen. Viranomaisen tulee edistää tasa-arvoa kahdessa ominaisuudessa: työnantajana ja viranomaisena. Työnantajana viranomainen edistää henkilöstönsä tasa-arvoa, ja viranomaisen tulee valtavirtaistaa sukupuolten tasa-arvon tavoitteita osaksi omaa toimintaansa ja palveluitaan.

Valtavirtaistamista on kehitetty erityisesti kunnissa ja ministeriöissä. Edistystä on tapahtunut pistemäisesti, mutta ei voida sanoa, että tasa-arvon edistäminen viranomaisissa olisi systemaattista ja vakiintunutta. Viranomaisilta puuttuu muun muassa tietoa ja osaamista. Suomalaisen sukupuolineutraalin hallinnon muuttaminen ei tapahdu käden käänteessä. Edistyminen on ollut melko hidasta, osin satunnaista ja jossain on menty myös taaksepäin.

Tietoisuus tasa-arvolain velvoitteesta ja tasa-arvotavoitteista sekä sitoutuminen sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen toimeenpanoon on paikoin heikkoa.

Vuonna 2020 julkaistu digitaalinen Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen – miksi ja miten? –koulutus pyrkii osaltaan paikkaamaan osaamisvajetta. Se on kaikille viranomaisille avoin peruskoulutus tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden velvoitteista ja merkityksestä yhteiskunnassa. Vuoden 2022 elokuussa koulutuksen oli suorittanut muutama tuhat viranhaltijaa kaikkiaan noin 70 000 valtion viranhaltijasta.

Tasa-arvon edistämisvelvoite ei ole vielä piirtynyt julkishallinnon ohjeisiin ja määräyksiin tasa-arvolain vaatimuksen mukaisesti. Viranomaisia pitääkin jatkuvasti kannustaa tasa-arvon integroimiseen. Tätä voi tehdä esimerkiksi kouluttamalla, varmistamalla tasa-arvo- ja sukupuolittain analysoidun tiedon tuottamista ja saatavuutta, kehittämällä työmenetelmiä ja seurantaa. Tähän tarvitaan riittävät resurssit, toimiva mandaatti ja laajaa yhteistyötä. Myös tasa-arvon edistämistyön johtaminen eri tasoilla on avainasemassa.

Tasa-arvon huomioiminen erilaisten yhteiskunnallisten uudistusten yhteydessä olisi vaikuttava tapa edistää tasa-arvoa (esimerkiksi hyvinvointialueet, sosiaaliturvauudistus, työvoimapoliittiset uudistukset). Tasa-arvon näkökulmat nousevat kuitenkin valitettavan harvoin uudistustyöhön mukaan vaikuttavalla tavalla.

Tavoite 2: Suomessa jokainen voi elää ilman sukupuolistunutta väkivaltaa tai väkivallan uhkaa eikä kenenkään oikeutta vapauteen ja koskemattomuuteen loukata

Suomi on saanut toistuvasti huomautuksia ihmisoikeussopimusten valvontaelimiltä naisiin kohdistuvaan väkivaltaan liittyen. Tuoreimpana esimerkkinä YK:n CEDAW-komitean suositukset joissa kiinnitetään huomiota Istanbulin sopimuksen toimeenpanon ja turvakotipaikkojen riittävyyden takaamiseen, seksuaalirikoslainsäädännön toimeenpanon tukemiseen ja seksuaalirikosten aliraportoinnin vähentämiseen.

Tasa-arvopoliittinen selonteko kuvaa sukupuolistuneen väkivallan ilmiötä Suomessa ja sitä, miten se rakentuu muun muassa yhteiskunnan väkivaltakulttuurin, valtarakenteiden ja erilaisten stereotyyppisten sukupuoliin liittyvien odotusten varaan.

Väkivallan ehkäisyssä on kiinnitettävä erityistä huomiota erilaisissa haavoittuvissa asemissa oleviin yksilöihin ja ryhmiin (kuten maahanmuuttajataustaiset naiset, lapset, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat ihmiset).

Istanbulin sopimuksen toimeenpanon rakentaminen on edellyttänyt uusia rakenteita naisiin kohdistuvan ja perheväkivallan ehkäisylle valtioneuvostotasolla. Myönteistä muutosta on nähtävissä esimerkiksi siinä, että seksuaalirikosten uhrien tukipalveluita on parannettu. Lisäksi turvakotipaikkojen määrä on saatu kaksinkertaistettua vajaassa 10 vuodessa, mutta paikkoja ei THL:n selvityksen perusteella ole vieläkään tarvetta vastaavaa määrää.

Hyvinvointialueiden käynnistyessä haasteena on se, miten hyvin alueet pystyvän vastaamaan peruspalveluissa naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan uhrien, lasten ja tekijöiden palvelutarpeisiin.

Tavoite 3: Suomessa kaikilla on sukupuolesta riippumatta yhtäläiset osallistumismahdollisuudet sekä valta vaikuttaa omaan elämäänsä ja yhteiskuntaan

Tasa-arvopoliittisen selonteon tavoitteena on, että valta yhteiskunnassa, politiikassa ja taloudessa jakautuu tasapuolisesti sukupuolten kesken. Sukupuoleen perustuva syrjintä tai vihapuhe eivät rajoita kenenkään ilmaisuvapautta ja osallistumista yhteiskunnan toimintaan. Verkkohäirinnän ennaltaehkäisyyn on kiinnitettävä erityistä huomiota; se on selkeä uhka demokratialle ja kansalaisyhteiskunnan toiminnalle.

Taloudellisessa päätöksenteossa valta jakautuu edelleen epätasaisesti. Huolimatta siitä, että naisten osuus on pörssiyhtiöiden hallituksissa ja johtoryhmissä noussut viimeisen kymmenen vuoden aikana tavoitteellisen toiminnan seurauksena, yritysten toimitusjohtajina ja hallitusten puheenjohtajina naiset ovat edelleen selkeässä vähemmistössä. Näillä näkymin syksyn 2022 aikana hyväksytään EU:ssa lopullisesti direktiivi pörssiyhtiöiden hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä. Suomen pitää muiden jäsenmaiden lailla toimeenpanna direktiiviä tehokkaasti.

Tavoite 4: Suomessa toteutuu sukupuolten taloudellinen tasa-arvo ja syrjimättömillä työmarkkinoilla maksetaan samaa palkkaa samanarvoisesta työstä

Sukupuolten välisten tuloerojen kaventaminen on keskeinen yhteiskunnallinen tavoite. Sukupuolten välinen ero on näkyvissä monissa tulolajeissa, ja palkkatyötä tekevien naisten ja miesten keskiansioiden ero on sukupuolten tuloerojen merkittävä osatekijä. Taloudellinen riippumattomuus on lähtökohta ihmisten osallisuudelle ja elämän hallinnalle.

Työmarkkinoiden eriytyminen, segregaatio ja rakenteellinen palkkatasa-arvo ovat suomalaisen työelämän keskeisiä tasa-arvo-ongelmia. Toimialat ja työtehtävät sekä työvoiman käyttötavat ovat eriytyneet sukupuolen mukaan ja myös sukupuolten hierarkisessa sijoittumisessa on eroja. Rakenteellinen palkkaepätasa-arvo näkyy puolestaan siinä, että naisenemmistöisten alojen ja ammattien työ on keskimäärin matalammin palkattua kuin miesenemmistöisten.

Naisten ja miesten keskiansioiden ero on 15,7 prosenttia koko työmarkkinoilla. Suomessa ero on suurempi kuin EU-maissa keskimäärin. Samapalkkaisuusohjelmaa on toteutettu jo 16 vuotta. Sukupuolten palkkaero on kuitenkin kaventunut hitaasti tavoitteeseen nähden naisten korkeasta koulutuksesta huolimatta. Työelämän sukupuolijako luo ja ylläpitää osaltaan naisten ja miesten palkkaeroa. Segregoituneilla työmarkkinoilla naiset ja miehet ovat Suomessa myös pitkälti eri työehtosopimusten piirissä. Palkkausjärjestelmien ja palkkojen avoimuuden puute on ollut omiaan säilyttämään palkkaeroja. Palkkaeron kaventamista haastaa myös työmarkkinoiden toimintaympäristön ja sopimusjärjestelmän muutos, jossa keskusjärjestöjen hallitsemasta palkanmuodostuksesta on siirrytty toimialatasolle.

Samapalkkaisuus on myös oikeudellinen kysymys. Työelämässä esiintyy myös palkkasyrjintää erityisesti samanarvoisten eli yhtä vaativien töiden palkkauksessa. Samapalkkaisuusperiaatteen toteutumista on vahvistettava. Se edellyttää palkkasyrjintään puuttumista, eriarvoistavien palkkarakenteiden korjaamista ja eri alojen töiden vaativuuden arvioinnin kehittämistä sekä palkkojen vertaamista yli työehtosopimusrajojen. Samanarvoisen työn toteutumiseksi on jatkossa tarkasteltava myös tasa-arvolain toimivuutta näissä kysymyksissä. Suomi saa toistuvasti arvostelua kansainvälisiltä valvontaelimiltä palkkatasa-arvon hitaasta etenemisestä ja kehotuksia tehdä enemmän

samapalkkaisuusvelvoitteiden eteen. Tuorein suositus tuli YK:n CEDAW-komitealta lokakuun lopussa.

Palkkatasa-arvoon vaikuttavat hyvin monet tekijät. Samapalkkaisuus vaatii hallituksen panostuksia ja yhteistyötä työmarkkinajärjestöjen kanssa keskeisillä teema-alueilla: työelämän rakenteiden ja segregaation purkaminen, tasa-arvolain syrjintäkieltojen ja tasa-arvon edistämisen tehostaminen sekä työehtosopimusten sukupuolivaikutusarvioinnin tehostaminen. Myös työpaikoilla tehtävät toimet ovat välttämättömiä. Sosiaali- ja terveysministeriö toteuttaa tällä hallituskaudella palkkatasa-arvoa lisäävän laajan toimenpidekokonaisuuden. Kolmikantainen samapalkkaisuusohjelma on käynnissä. Ohjelma tekee muun muassa mittavat panostukset horisontaalisen segregaation purkamiseksi ja naisten työurien parantamiseksi. Hallituksen omat tutkimushankkeet vahvistavat samanarvoista työtä ja työehtosopimusten sukupuolivaikutusten arviointia.

Sanna Marinin hallitusohjelmaan sisältyi kirjaukset palkka-avoimuuden lisäämiseksi tasa-arvolaissa. Hanke ei ole edennyt toivotulla tavalla. On tärkeää, että Suomi pyrkii edistämään EU:ssa vireillä olevan palkka-avoimuusdirektiivin valmistumista, ja sen tultua hyväksyttyä implementoi direktiivin viipymättä.

Ulkopuolinen kokonaisarvioitsija arvioi parhaillaan tämän hallituskauden samapalkkaisuustoimenpiteitä. Kokonaisarvioinnin suosituksia ja hallituksen tutkimushankkeiden tuloksia hyödynnetään toimenpiteiden tehostamisessa ja jatkotyön suunnittelussa.

Tavoite 5: Suomessa jokaisella on mahdollisuus hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen sukupuolesta riippumatta

Tasa-arvoselonteossa todetaan, että sukupuolten terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen edellyttää sukupuoli- ja tasa-arvotietoista sosiaali- ja terveyspolitiikkaa sekä perhepolitiikkaa. Keskeistä on tunnistaa sukupuolen merkitys ja moninaisuus, ja poistaa eriarvoisuutta aiheuttavia rakenteita. Samalla sukupuolten ja asemaltaan erilaisten ryhmien erilaiset tarpeet ja tilanteet on otettava huomioon. Se edellyttää myös miesten ja poikien sosiaalisen hyvinvoinnin tukemista, sosioekonomisen taustan vaikutusten tunnistamista sekä kulttuurisia muutoksia: itsestään ja muista huolta pitävän mieheyden vahvistamista. Esimerkiksi terveyskäyttäytymisessä, terveyspalvelujen käytössä ja palvelujen tarpeessa on sukupuolten välisiä eroja: yleisesti naiset hakevat herkemmin apua ja käyttävät sekä julkisia että yksityisiä terveyspalveluita miehiä enemmän. Myös sateenkaarinuorten terveyteen ja hyvinvointiin pitää kiinnittää erityistä huomiota.

Tavoite 6: Hoivavastuu, koulutus ja työmarkkinat jakautuvat Suomessa tasa-arvoisesti sukupuolten kesken

Vanhempainvapaiden ja muiden perhevapaiden (kotihoidontuki, osittainen sekä tilapäinen hoitovapaa) käytön jakaminen nykyistä tasaisemmin vanhempien kesken on jo pitkään ollut uudistusten tavoitteena. Vanhempainvapaapäivistä isät käyttävät noin kymmenesosan, eli paljon vähemmän kuin heidän olisi mahdollista. Isien innokkuus käyttää vanhempainvapaata on kasvanut hitaasti, ja usein sellaisten uudistusten myötä joissa isille on kiintiöity lisää omaa osuutta vanhempainvapaista

Elokuun 2022 alusta voimaan tullut uudistus jakaa ensimmäistä kertaa vanhempainvapaat käytännössä tasan vanhempien (tyypillisimmin äidin ja isän) kesken. Lisäksi synnyttävälle vanhemmalle on varattu oma vapaajaksonsa, samaa sukupuolta olevat vanhemmat ovat oikeutettuja samoihin vapaisiin ja yksinhuoltajat voivat käyttää koko vanhempien vapaakiintiön.

Uudistuksen vaikuttavuus perhevapaiden tasaamisessa ja isyyden vahvistamisessa sekä äitien siirtymisessä nykyistä aikaisemmin työmarkkinoille riippuu paljolti siitä, missä määrin isät käyttävät pidempää omaa kiintiötään ja miten paljon siirtävät edelleen siirrettävissä olevan osuuden puolisolleen. Muutoksen vaikuttavuudesta kertovan kattavan seurantatiedon keräämiseen menee aikaa, koska vanhempainvapaita voi käyttää siihen asti, kunnes lapsi täyttää kaksi eli tänä syksynä syntyneiden lasten vanhempien kohdalta lopullista tietoa on saatavissa vasta syksyllä 2024.

Sukupuolen mukaan eriytyneet työmarkkinat on tekijä, jonka vaikutukset on otettava huomioon eri politiikka-alueiden päätöksenteossa. Työllisyys-, talous- ja koulutuspolitiikka eivät voi täysin onnistua, ellei niissä oteta huomioon työmarkkinoiden sukupuolittuneisuutta. On varmistettava, että rakenteelliset muutokset vahvistavat tasa-arvoa ja lieventävät eriytymistä sekä systemaatti-sesti purettava sukupuoleen liitettäviä stereotypioita ja odotuksia kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla. Segregaation purkaminen edellyttää siihen keskittyviä pysyviä rakenteita, koordinaatiota ja resursseja.

Työpaikoilla sukupuolisegregaatiota voidaan purkaa muun muassa ehkäisemällä ja puuttumalla syrjintään, mukaan lukien häirintään ja ahdisteluun, ottamalla käyttöön monimuotoisuutta tukevia töiden organisointi-, urakehitys- ja rekrytointikäytäntöjä sekä varmistamalla, että sukupuolelleen epätyypillisen valinnan tehneet eivät koe sukupuolestaan haittaa etenemisessä, arvostuksessa ja palkkauksessa.

Tarvitaan tasa-arvo- ja ihmisoikeuskasvatusta sekä oppilaat osallistavaa suunnittelutyötä kaikilla koulutusasteilla. Akuuteimmin se edellyttää opetuskäytäntöjen uudistamisen vahvempaa tuke-mista ja resursointia oppilaitoksissa sekä pysyvästi osana opettajien perus- ja täydennyskoulutus-ta. Myös varhaiskasvatuksen henkilöstön tutkinto- ja täydennyskoulutukseen tulisi sisällyttää ihmisoikeus- ja tasa-arvotieto ja tasa-arvotietoinen pedagogiikka.

Tavoite 7: Suomi on sukupuolten tasa-arvon ja ihmisoikeuksien järjestelmällinen edistäjä kansainvälisesti

Tasa-arvopoliittisessa selonteossa linjataan, että Suomi on sukupuolten tasa-arvon ja ihmisoi-keuksien järjestelmällinen edistäjä kansainvälisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa, että Suomi ajaa aloitteellisesti ja pitkäjänteisesti naisten ja tyttöjen oikeuksia, kaikkien sukupuolten tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia EU- ja kansainvälisessä toiminnassaan. Keskeistä on Suomen toiminnan ihmisoi-keusperustaisuus: Suomi edistää kaikkien – mukaan lukien kaikkien sukupuolten – rikkomatto-mien ja universaalien ihmisoikeuksien toteutumista. Tämä on ollut jo pitkään Suomen EU- ja kan-sainvälisen toiminnan perusta, ja tätä työtä jatketaan ja vahvistetaan. On myös huomattava, että kansainvälisenä tasa-arvotoimijana Suomen uskottavuus perustuu edistykselliseen kansalliseen tasa-arvopolitiikkaan.

Suomen pitkäjänteinen ja järjestelmällinen toiminta sukupuolten tasa-arvon ja ihmisoikeuksien puolesta on entistä tärkeämpää, koska sukupuolten tasa-arvon osalta on meneillään ristiriitaisia muutoksia EU:ssa ja maailmanlaajuisesti. Koronapandemia on vaarassa vesittää aiempaa myön-teistä tasa-arvokehitystä eri alueilla. Ukrainan sota on lisännyt naisiin ja tyttöihin kohdistuvaa ja seksuaalista väkivaltaa sekä ihmiskauppaa. Lisäksi sukupuolten tasa-arvon, naisten ja tyttöjen oikeuksien sekä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen oikeuksien vastustus on kasvanut ja uhkaa ihmisoikeuksien toteutumista. Rajoituspyrkimykset ovat kohdistuneet myös seksuaali- ja lisään-tymisterveyteen ja -oikeuksiin. Tämä niin kutsuttu anti-gender -liikehdintä pyrkii heikentämään jo saavutettua tasa-arvoa ja kiistää ihmisoikeuksien universaaliuden.

Suomen EU- ja kansainvälisen tasa-arvopolitiikan lähtökohtana on vastustaa ihmisoikeuksien heikentämispyrkimyksiä. Jokaiselle on taattava itsemääräämisoikeus omaan kehoon, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun. Suomen kansainvälisessä tasa-arvopolitiikassa painote-taan seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia, sukupuolistuneen väkivallan torjumista sekä naisten tasa-arvoista taloudellista ja poliittista osallistumista. Lisäksi korostetaan haavoittuvassa asemassa olevien aseman parantamista.

Suomi tukee jatkossakin monenkeskistä sopimusjärjestelmää ja oikeusvaltioperiaatetta ja pyrkii vahvistamaan niitä kaikessa EU- ja kansainvälisessä toiminnassaan. Samoin Suomi edistää kan-sainvälisten tasa-arvo- ja ihmisoikeusvelvoitteiden täytäntöönpanoa. Tämä Suomen toiminta on ensiarvoisen tärkeää, kun kansainvälistä sopimusjärjestelmää ja ihmisoikeussopimusten velvoit-tavuutta haastetaan yhä laajemmin. Nykyisten konfliktien keskellä on myös entistä tärkeämpää huomata, että kestävää rauhaa ei voi rakentaa ilman sukupuolten tasa-arvoa sekä naisten ja tyt-töjen osallistumis- ja muiden oikeuksien turvaamista rauhanprosesseissa.

Tanja Auvinen
Johtaja
Työ- ja tasa-arvo-osasto, STM

Jakelu TyV@eduskunta.fi